

Пригоди бджілки Майї

Вальдемар Бонзельс

ОЗНАЙОМЧИЙ ФРАГМЕНТ

© Видавництво «Богдан». Усі права застережено.

Фрагмент надано для ознайомлення. Повна книжка — nashaknyga.com.ua

пригоди бджілки Майї

Глава перша. Втеча з рідного міста

Щойно Майя народилася та вилупилася із чарунки, як на допомогу їй прийшла пані Кассандра. Так звали одну з найстаріших бджіл, яка користувалася особливою шанобою в усієї великої родини.

Дівчинка з'явилася на світ у буремні часи, що саме запанували у вулику. Серед бджолиного народу вибухнув заколот, придушити який королеві ніяк не вдавалося.

Поважна і досвідчена Кассандра витерла блискучі Майїні оченята та намагалася привести до ладу її ніжні крильця, коли рій знову і знову розлючено та загрозово загудів. Маленька Майя помітила, що у вулику надто жарко, про що і сказала своїй няні.

Кассандра стурбовано роззирнулася і промовчала. Вона була вражена, що таке мацьопство вже може щось зауважити. Хоча, з іншого боку, новонароджена мала рацію: спека та тиснява ставали просто нестерпними. Довкола Майї снували сотні та сотні бджіл. Видавалося, що вони дряпалися одна через одну і котилися уперед живими клубками.

Раптом біля них з'явилася сама королева. Кассандру та Майю зовсім уже було відтіснили, та їм на допомогу прийшов трутень: дружелюбний молодий франт. Він кивнув Майї та схвильовано почухав передньою лапкою свої груди, порослі блискучою шерстю.

— Лихо прийшло до нас, ой, лихо! — сказав він, звертаючись до Кассандри. — Рій розділився. Бджоли-бунтівники покидають нас і забираються геть із міста. Вони вже обрали собі нову королеву!

Кассандра навіть не звернула уваги на просторікування хвацького молодика, та й за допомогу не подякувала. Майї здалося, що стара нянька повелася несправедливо з таким гречним паном. Але запитати, чому вона так вчинила, бджілка не встигла, бо події змінювали одна одну, ніби картинки барвистого калейдоскопа. Майя дуже розгубилася, їй передався загальний неспокій, тож вона

почала тоненько, пронизливо дзижчати.

— А це що таке?! — зробила їй зауваження Кассандра. — Хіба тут не досить гамірно?

Майя відразу притихла і поглянула на свою старшу подругу. «Ходи-но сюди, — покликала та малу, — пошукаємо, що тут нам може згодитися».

Кассандра схопила Майю за блискуче, ще зовсім м'якеньке прозоре крильце, і потягла її у куток. Там стояли шафи-стільніки з медом. Майя спинилася коло однієї комірки і міцно вхопилася за неї: «Тут так чудово пахне!». Вчителька знову розлютилася: «Ти мусиш навчитися чекати! — вчитала вона малу. — Дитино, навесні я виховала і підготувала до першого вильоту кілька сотень молодих бджілок, але маю тобі сказати, що жодна з них не була такою нестримно зухвалою. Схоже, що ти — якийсь надприродній виняток».

Майя зашарілася і запхала пальчика до рота. «А що це таке? — боязко запитала вона. — Якийсь надприродній виняток?»

«Ти поводишся непристойно!» — аж скрикнула Кассандра, побачивши палець у роті малої, а на запитання просто не звернула уваги.

— Затям собі на майбутнє: ти мусиш запам'ятовувати все, що я тобі кажу, бо у мене дуже мало часу. Незабаром вилупляться наступні малята, а на цьому поверсі у мене лише одна помічниця, яку звати Турка. Вона тобі теж не допоможе, бо втомлена від надмірної праці та постійно скаржиться на дзвін у вухах. Ану, присядь тут.

Майя слухняно присіла і втупилася у вчительку своїми великими карими очима.

— Перше правило, яке має зятимити молода бджола, — почала урок Кассандра і зітхнула, — таке: усі її думки і вчинки повинні бути такі ж, як і в решти бджіл. Усе наше життя має бути

спрямоване на благо комуни. Це — правило державного устрою, за яким ми живемо вже незбагненно довго. Воно базується тільки на одному: користь для усієї нашої держави! Завтра ти вирушиш у свій перший політ. Тебе супроводжуватиме старша бджола. Спочатку ти будеш пролітати невеликі відстані. Та відразу маєш запам'ятовувати прикметні місця, які допоможуть потім знайти дорогу додому. Бджола, яка тебе супроводжуватиме, покаже тобі сотні квітів і суцвіть, з яких можна зібрати найкращий мед. Ти мусиш усе вивчити напам'ять! Врешті, список корисних для бджіл рослин починай вчити уже зараз. Повторюй за мною: верес, липовий цвіт... Ну ж бо, повторюй!

— Я не можу, — похнюпилася маленька Майя, — це страшенно важко запам'ятати. Я пізніше запам'ятаю. Щойно побачу — одразу ж і запам'ятаю.

Стара Кассандра витріщилася на Майю своїми і без того великими очиськами і з осудом похитала головою: «Ой, намучимось ми ще з тобою».

— То що ж — скоро я тільки те й робитиму, що цілісінський день збиратиму для рою мед?! — запитала мала.

Кассандра гірко зітхнула та сумно поглянула на маленьку бджілку. Вона, очевидно, пригадала свої молоді роки — від початку і аж до сьогодні — сповнені безконечних клопотів і важкої праці. Тоді вона мовила вже зовсім іншим тоном: «Моя маленька, знаєш, не все буде так погано. Ти побачиш сонячне світло, високі зелені дерева, полетиш на луки, де ростуть красиві квіти. І буде їх там сила-силенна. Ти побачиш спокійні срібні плеса озер та дзюркотливі швидкі струмочки. А ще на тебе чекає сліпучо-ясне синє небо. Крім того ти, цілком можливо, познайомишся з вінцем творіння природи, з тим, що є найдосконалішим у ній: з людиною. Повір, у тебе буде стільки цікавого та прекрасного, що твоя робота приносить лише радість. Отож, моя любя крихітко, ти повинна радіти життю».

— Добре, — поважно погодилася з вчителькою Майя, — я неодмінно потім радітиму.

Кассандра доброзичливо усміхнулася. Стара бджола і сама не могла пояснити, звідки прийшло це дивне почуття. Несподівано для себе вона почала якось особливо ставитися до Майї. Кассандра відчула, що полюбила цю маленьку бджілку.

Мушу сказати, таке вперше трапилося зі старенькою нянькою... І мудра бджола розповіла Майї значно більше, ніж будь-якій іншій новонародженій. Кассандра дала їй силу-силенну різних порад, попередила про небезпеки, які можуть чигати на бджілку у злому світі за стінами вулика, та перелічила найлютіших ворогів бджолиного народу. Крім того, Кассандра розповіла багато хорошого про людей і зародила в маленькому Майїному серденьку нестримне бажання познайомитися з цими істотами якнайближче.

«Будь ввічливою і люб'язною з усіма комахами, яких зустрінеш на своєму шляху, — завершила свої повчання стара бджола. — Тоді ти зможеш чогось від них навчитися і дізнаєшся значно більше, ніж я тобі сьогодні розповіла. І прошу тебе — стережися шершнів та ос! Шершні — наші найзапекліші та найлютіші вороги, а оси — всі як одна — розбійниці, позбавлені будь-якої честі та віри. Одним словом, істоти, що не приносять жодної користі, і допомоги від них не дочекаєшся. Ми сильніші за них, проте їм властиво красти й вбивати, щойно трапиться така нагода. Ти можеш використовувати своє жало проти усіх комах, почасти щоби змусити себе поважати, а коли потрібно — то й для захисту. Та май на увазі: якщо використаєш жало проти теплокровної тварини чи людини — тоді тебе чекатиме неминуча смерть. Адже жало залишиться стриміти у шкірі жертви, а потім одразу зламається. Отож атакуй цих істот лише у випадку найбільшої біди, а коли зробила це, то залишайся мужньою та не бійся смерті. Запам'ятай: бджоли, завдяки своїй мудрості та сміливості, скрізь користуються неабиякою повагою та

авторитетом. Ну що ж, прощай, Майє, будь завжди вірною своєму народу та королеві! Нехай тобі щастить у великому світі поза стінами вулика».

Маленька бджілка вклонилася своїй вчительці, а та обняла й поцілувала її у відповідь. Майя лягла у ліжко така схвильована, що ніяк не могла заснути. Вона очікувала наступного дня з його яскравими враженнями й пригодами! Завтра вона побачить сонце, небо та квіти!

Тим часом у вулику стало тихо. Більшість молодих бджіл покинули домівку, щоби заснувати нове місто-державу. Чесно кажучи, вони вчинили так не з пихи чи непокори своїй королеві, ні. Просто у вулику розмножилося забагато бджіл. Їм бракувало тепер не лише хатинок, а й місця для зберігання меду. А якщо меду буде недостатньо, то взимку бджоли можуть померти від голоду. Крім того, за давньою угодою, більша частина зібраного влітку меду йшла як оплата людині. За це людина забезпечувала бджолиному роду спокій, безпеку та захист від зимових холодів.

Наступного ранку Майю розбудив веселий вигук: «Сонечко вже встало!». Маленька відразу зіскочила зі свого ліжечка і підійшла до однієї бджоли-збирачки меду. «Добре, — привітно погодилася та на компанію, — полетимо разом».

Біля воріт їх зупинили охоронці. Там була страшенна тиснява. Один із охоронців сказав Майї гасло її роду та попередив: «Якщо ти забудеш його — тебе не пустять назад. Затям це, і нехай тобі щастить у твоєму першому польоті!»

Коли маленька бджілка вийшла за ворота міста, то мусіла заплющити очі від сліпучого світла. Все довкола було заповнене теплими спалахами золотистого й зеленого кольору. Це було так гарно, що у Майї аж перехопило подих!

Маленька бджілка підвела голівку і затріпотіла своїми новенькими крильцями. Несподівано вона відчула, що долівка

провалюється униз, а земля віддаляється...

— Я лечу! — загорлала мала. — Я сама лечу!!! Літати — це так чудово!

«Так, ти справді летиш, — пробурмотіла захекана супутниця, яка ледве встигала за малою. — Ми підлітаємо до лип. Це — наші замкові липи, вони слугуватимуть тобі дороговказом, за яким ти легко знайдеш дорогу до вулика. Майє, ти надто швидко летиш».

— Я би хотіла ще швидше! — засміялася Майя. — Ой, як гарно пахне сонячне проміння!

— Ні, — пояснила, хекаючи з натуги, медоносна бджола. — Це запах липового цвіту, але я прошу тебе, лети повільніше... Якщо будеш мчати так швидко, то не розгледити прикметних місць, а потім не знайдеш дороги додому!

Але Майя не слухалася. Радість, щастя і сонячне світло переповнили її, і бджілка нетямилася від утіхи. Майя стрілою мчала крізь оксамитове море світла все далі й далі... Вона чула, як її кличуть барвисті квіти, як магнітом притягують тихі галявини, а блакитне небо благословляє її тріумфальний молодечий політ.

«Так гарно, як сьогодні, — думала вона собі, — ніколи більше не буде. Я не можу повернутися назад, не можу думати ні про що інше, як лише про сонце!»

Майя летіла й летіла, кольорові стьожки внизу постійно змінювали забарвлення, а щедро осяяна земля тягнулася зусібіч, відкриваючи приємний оку краєвид. «Сонечко мусить бути зі щирого золота», — думала собі маленька Майя.

Аж ось бджілка дісталася до великого саду, який клубочився хмарами цвіту вишні, глоду та бузку. Вона відчула таку страшенну втому, що просто упала на грядку, де росли червоногарячі тюльпани. Майя пірнула в одну з квіток, оперлася на пелюсткову стіну і, задерши голову догори, задивилася у сліпучо-блакитне небо...

«Тут, у великому світі за стінками вулика, у тисячу разів краще, ніж у темному та тісному бджолиному місті! Ніколи не повернуся туди, щоби збирати мед чи готувати віск. Ні, ніколи не повернуся! Хочу милуватися квітучим світом, хочу пізнати його! Я не така, як решта бджіл, я хочу радіти життю, хочу мати багато вражень, переживати несподіванки та пригоди! Я не боюся небезпеки: хіба ж у мене недостатньо сили, мужності, а ще — гострого жала?»

Майя засміялася від радості та завзяття, що переповнювали її, та зробила добрячий ковток медово-солодкого пилку із чашечки тюльпана. «Чудово, — подумала вона, — життя просто прекрасне».

Ох, якби тільки наївна Майя знала, яка небезпека чигатиме на неї на кожному кроці, яких труднощів і бід їй доведеться зазнати, то вчинила б інакше... Та вона не здогадувалася про все це, і тому твердо залишилася при своїх намірах. А незабаром її пододала втома — і маленька солодко заснула. Коли Майя прокинулася, сонце вже зайшло, і все довкіл огорнули сутінки. Серденько бджілки закалатало від страху, і вона обережно вилізла з квітки, що почала стуляти свої пелюстки на ніч. Майя заховалася під великим листком на самій верхівці старезного крислатого дерева, а як засинала, то думала собі: «Я не втрачу мужності... Сонце зійде знову, про це розповідала Кассандра. Зараз потрібно лишень міцно заплющити очі — і заснути...»

Глава друга. Трояндовий будинок Пеппе

Майя прокинулася, коли вже світало. Вона трішки замерзла під листком, де ввечора знайшла собі притулок. Окрім того, вчорашня гонитва над полями дала про себе знати: усе тіло боліло і кожен рух давався важко. Майя міцно вхопилася за прожилку листка і затріпотіла своїми крильцятами, щоби вони стали знову гнучкими та пружними. Потім обтрусилися від пилуки, старанно розчесала своє біляве волоссячко та ретельно помила великі оченята. А вже тоді обережненько поповзла листочком до самого його краю і

роззирнулася. Золоте сяйво вранішнього сонця мало не засліпило її! Листя довкола палало смарагдами!

«О світе, — подумала маленька бджілка, — який же ти прекрасний!»

Вона пригадала вчорашній день з усіма небезпечними та захоплюючими пригодами і твердо вирішила не повертатися до вулика. Звичайно ж, коли вона думала про Кассандру, її серце перелякано гепало у грудях, проте, — міркувала Майя, — стара бджола вряд чи зможе її відшукати... Та погодьтеся, усталене життя — не для жвавої Майї! Літати туди-сюди цілісінкйй день, носити до вулика мед чи робити віск... Вона хоче бути щасливою і вільною, вона хоче насолоджуватися життям! Хай там як, вона подолає усі труднощі!

Ось такою легковажною була маленька Майя, бо й гадки не мала, що на неї чекає в майбутньому. Та ось ген-ген удалині щось запашило на сонці... Майя схвильовано спостерігала за тим палахкотінням. Крім того, вона відчула, що добряче зголодніла. Голод і хвилювання додали їй снаги, отож вона, тоненько та весело забринівши, вигулькнула зі своєї схованки. Цього разу Майя летіла спокійно та розмірено, прямуючи просто до червоного саява, яке виявилось вабливою квіткою. Коли бджілка підлетіла ближче, то відчула такий одурманюючий солодкий аромат, від якого аж паморочилося у голові! Тому зробити посадку вартувало чималих зусиль... Бджілка приземлилася на випуклу пелюстку квітки і міцно за неї вхопилася. Цього було досить, щоби назустріч Майї викотилася блискуча срібна куля, завбільшки із саму бджілку! Вона іскристо мерехтіла та переливалася усіма барвами веселки! Майя страшенно перелякалася, хоча водночас така краса її зачарувала. Кришталева кулька прокотилася повз Майю, ковзнула далі, далі, до краю пелюстки, зависла там, а потім зірвалася — і полетіла в траву.

Майя аж писнула з переляку, коли побачила, що гарнезна кулька, упавши додолю, луснула та розсипалася на безліч дрібнесеньких перлинок... Вони заблищали у траві, потекли манюніми крапельками по стеблах і заіскрилися, неначе справжні діаманти. Майя зрозуміла: срібна куля — це велика краплина води, яка утворилася з нічної вологи та осіла на внутрішніх стінках квіткової чаші. Майя повернулася до червоної квітки і побачила... жука! Його надкрилки були коричневого кольору, а груди захищені чорним панциром. Жук був дещо меншим за Майю, він спокійно сидів біля входу до квітки і серйозно, проте, зовсім не вороже, дивився на бджілку. Майя ввічливо привіталася. «Ця куля належала вам?» — запитала вона. Та коли жук навіть і не муркнув у відповідь, то бджілка додала, вибачаючись: «Мені дуже шкода, це я ненароком струсила її додолю».

«Це ви про краплину роси? — озвався нарешті жук і пихато посміхнувся. — Не хвилюйтеся! Я вже напився, а моя дружина взагалі не п'є води, бо в неї щось там з нирками. А що ви тут робите?»

— Яка чудова квітка! — вигукнула Майя, проігнорувавши запитання жука. — Будьте такі ласкаві, скажіть, як вона називається?

Мала пригадала поради Кассандри, тому зі шкіри пнулася, аби виглядати дуже ввічливою.

— О, бачу, ви ще зовсім маленька й дурненька! — пхикнув він і не вельми гречно розреготався з невігластва Майї. Було в цього жука щось таке, що Майї видалося вульгарним, бо, треба сказати, бджоли — не лише надзвичайно освічені, а й дуже культурні істоти. Проте жук мав добре серце, бо помітивши, що щічки у бджілки запашіли від сорому, він став терплячішим.

«Ця квітка називається троянда, — добродушно пояснив він. — Аби ви знали, ми поселилися в ній чотири дні тому, і лише завдяки

нашому догляду вона так пишно розквітла. Не хочете підійти ближче?»

Майя завагалася, та врешті подолала страх і підступила на кілька кроків. Жук відгорнув набік світлий листочок, який був у його помешканні замість дверей, і вони разом увійшли до вузької вітальні з ароматними стінами яскраво-червоного кольору.

«У вас тут дуже чарівно, — зробила комплімент господареві Майя, яка справді була у захваті від помешкання. — А запах! Він просто заворожує!»

Жук зрадів, що бджолі сподобалося його житло. «А таки треба розумітися, яку домівку обирати, — задоволено прогудів він. — Скажи мені, де ти живеш, і я скажу, хто ти, — так твердить стародавнє прислів'я. А ви меду, часом, не бажаєте?»

— Ох, — аж стрепенулася голодна Майя, — це було би так мило з вашого боку...

Жук кивнув і зник за однією з численних стін. Майя захоплено роззиралася довкола. Бджілка терлася щічками до ніжних багряних запон, які звисали згори, гладила їх долоньками, глибоко вдихала чудовий аромат, і ніяк не могла натішитися, що потрапила у таку красиву хатку. Яка ж це насолода — жити на білому світі, думала вона. Хіба можна порівняти цей духмяний багатопверховий будиночок з тим, у якому живемо та працюємо ми, бджоли? Тут вже одна тиша чого тільки варта! Вона просто дивовижна...

Несподівано Майя почула через стіни хатинки, що жук почав голосно сваритися. Він схвильовано та сердито дзижчав, і Майї здалося, що він грубо штовхає когось поперед себе. Крім того, мала почула чийсь тоненький ображений голосочок: «Ну звичайно, оскільки я сама, то ви можете собі багато чого дозволити! Та зачекайте, я приведу сюди своїх друзів! Та ви просто нахаба і грубіян! Гаразд, я піду. Та вам це просто так не минеться, запам'ятайте мої слова».

Майя страшенно злякалася цього злого та різкого голосу. Потім вона почула, як хтось поспішив геть. Господар повернувся в кімнату і похмуро кинув на підлогу грудочку меду. «Це просто нечувано, — бурчав собі під носа жук, — ніде немає спокою від цієї потолочі».

Майя була така голодна, що накинулася на мед, навіть забувши подякувати. Вона напхала повного рота і почала похапцем жувати, а жук тим часом витирав спітніле чоло і дещо послабив шкіряний пасок панцира на грудях, бо хотів віддихатися.

— А хто це був? — із повним ротом процямкала Майя.

— Я би попросив вас пережувати, ковтнути, а вже потім намагатися щось сказати, бо я зовсім не розумію, що ви лепечете.

Майя послухалася, і почала старанно жувати. Проте схвилюваний господар трояндового будиночка не дав їй шансу повторити запитання, а буквально вибухнув злістю: «Це була мураха! Вони всі такі! Думають, як хтось собі робить запаси, відкладає по крихточці на чорний день, то це — для них. Це ж треба — навіть не привітавшись, без крапельки поваги залізти в комору! Який же я знервований, зараз лусну від люті! Якби я не знав, що всі мурахи невиховані, то, не задумуючись, назвав би їх останніми злодюгами!» Нараз жук опанував себе і звернувся до Майї: «Ви вже вибачте мені, я забув вам відрекомендуватися. Мене звуть Пеппе і я з родини бронзівок».

...

Далі — у повній книжці «Пригоди бджілки Майї».

nashaknyga.com.ua